

Zwarte Parel van Rolf Bruggink en Yffi van den Berg in de Pompstraat in Rotterdam-Zuid.

Foto Arie Kievit

Gratis huis

Wit lijkt in de architectuur zijn langste tijd te hebben gehad. Steeds meer architecten gaan voor zwart.

Door **Kirsten Hannema**
Foto **Arie Kievit**

Hoe één huis een straat kan veranderen. Dat laat Rolf Bruggink met het ontwerp voor zijn woonhuis in de Rotterdamse wijk Charlois zien. Met zijn zwart geschilderde gevel en zijn groene kunstgras-zijgevel is het een gebouw dat in de eerste plaats verbazing oproept. Je ziet de mensen wijzen, gebaren en praten als ze het pand passeren. Daarna zie je ze glimlachen, alsof het zwarte huis een goede grap heeft verteld. Die positieve vibe is precies wat de Pompstraat nodig had.

Dit is Rotterdam-Zuid, in omvang de grootste 'probleemwijk' van Nederland, al jarenlang bovenaan de agenda van de gemeente. De problemen zijn talrijk. Een eenzijdige, verouderde woningvoorraad met vooral kleine huurwoningen. Een laag opgeleide bevolking, veel schoolverlaters. Overlast met drugs. De gemeente probeert de probleemwijken met behulp van grote investeringen te veranderen in 'kansenzones'.

Een van de maatregelen waarmee Rotterdam 'sociale stijgers' naar de wijken in Zuid probeert te lokken zijn de 'klushuizen'. Je kunt een huis kopen, voor niets, mits je het voor

een bepaald bedrag (in dit geval twee ton) en binnen een jaar opknaapt en er minimaal twee jaar blijft wonen. Rolf Bruggink en zijn vriendin, architect Yffi van den Berg verwezenlijkten zo een 'gratis' huis annex atelier.

Het huis, honderd jaar oud en al dertig jaar leegstaand, verkeerde in een dramatische staat. Het werd totaal gestript - zelfs alle vloerbalken waren verrot. Bij nadere inspectie bleek ook dat de voorgevel gevaarlijk voorover helde, zodat deze met muurankers aan de zijgevels is 'herbevestigd'. Maar dat was de enige echte tegenvaller.

Bruggink zag in de *tabula rasa* die na de sloop overbleef vooral de mogelijkheid om als ontwerper zonder enige restricties zijn gang te gaan. Een aantal jaar geleden besloot hij te stoppen als architect - hij had samen met Marnix van der Meer het bureau Zecc Architecten opgericht - en verder te gaan als (meubel)ontwerper. Architectuur stelt voor Brug-

gink te veel randvoorwaarden.

Tussen de oude, verweerde bouwmuren - in oorspronkelijke staat gelaten - is een enorme constructie van houten latten getimmerd die de nieuwe organisatie van het huis bepaalt. Vloeren, trappen, toiletten, douche, keuken en bureau zijn in dit megameubel opgenomen. De traphekken en balustrades die het Bouwbesluit voorschrijft zijn bij het afwerken van de vele vides genegeerd.

Kindvriendelijk is het huis daardoor bepaald niet, spannend wel. Voor de bewoners is dit huis een soort laboratorium; een manier om diverse typen ruimtes en nieuw ontworpen meubels te testen. Je hebt het hoge, open atelier van waaruit je langzaam naar boven klimt; de uitgeschilderd hout opgetrokken leef-, werk- en slaapruiden; en tot slot het romantische dak waarop een soort kas is gebouwd met daarin de badkuip, van waaruit je prachtig uitkijkt over de stad.

Maar het mooie van dit project is dat het zich niet beperkt tot de persoonlijke wereld van het interieur. Met zijn expressieve gevel, die Bruggink samen met Van den Berg en oud-collega Marnix van der Meer ontwierp, is het project ook een statement voor Rotterdam-Zuid. Ook hier draait alles om de spanning tussen het bestaande en het nieuwe. De oude bakstenen voorgevel, inclusief ramen, werd met muurolie tot een stijlvol zwart canvas gereduceerd. Dat was het verleden. De toekomst, dat zijn de strak omkaderde nieuwe ramen die dwars door die zwarte laag heen steken en brutaal de wereld in kijken.

Zwarte Parel in Rotterdam, ontworpen door Studio Rolf.fr i.s.m. Zecc Architecten.

Opvallend

Was wit de laatste decennia de overheersende kleur in de architectuur - 'licht, lucht en ruimte' -, de laatste tijd is zwart meer in trek. Vrijwel tegelijkertijd met De Zwarte Parel werden het woonhuis De Zwarte Diamant in Leiden van Pasel Kuenzel architects opgeleverd, en het Zwarte Huis in Utrecht door Bakkers architecten. Een zwarte verflaag of baksteen is een goedkope manier om een huis een opvallende, chique uitstraling te geven.

Het Zwarte Huis, Utrecht, Bakkers architecten; **De Zwarte Diamant**, Leiden, Pasel Kuenzel architects.